

علل و دلایل ناباروری در زنان

با توجه به تفاوت در ساختار دستگاه تولید مثل زنان و مردان، معمولاً بیماری‌هایی که در خانم‌ها باعث ناباروری می‌شود با بیماری‌های مؤثر در ناباروری مردان تفاوت دارد. رحم و تخمدان از جمله بخش‌های مهم سیستم تولید مثل بانوان است که گاهی به علت مسائل ژنتیکی یا مشکلات محیطی، دچار بیماری‌های جدی می‌گردد.

اختلالاتی مانند تنبلی تخمدان یا سندرم تخمدان پلی کیستیک، فیبروم رحمی، کیست تخمدان، خشکی و عفونت واژن، سرطان تخمدان، انسداد لوله‌های رحمی و... از مهم‌ترین بیماری‌های دستگاه تولید مثل زنان از جمله رحم و تخمدان است که مشکلات باروری و انواع نازایی موقت یا دائمی را در زنان ایجاد می‌کند.

به طور کلی، این بیماری‌های زنان دارای انواع شدید و خفیفی می‌باشد که ناباروری ناشی از آن‌ها در بسیاری از موارد قابل درمان است؛ اما با توجه به تغییرات هورمونی گسترده‌تر بدن زنان نسبت به مردان، توصیه می‌شود هرگونه علائم و نشانه‌هایی حتی از نوع خفیف این بیماری‌ها جدی گرفته شود و درمان آن آغاز گردد.

ساختار سیستم تولید مثل زنان

دستگاه تولید مثل زنان از رحم، واژن، تخمدان‌ها و لوله‌های فالوپ تشکیل شده که هر یک از آن‌ها ساختار ویژه و دقیقی دارد. تخمدان‌ها دو عضو بیضوی شکل به اندازه حبه انگور در اطراف رحم و دو انتهای مقابل دیواره لگن هستند که هر کدام، توسط بافتی به یکی از لوله‌های رحمی متصل شده و آغازگر چرخه تولید تخمک می‌باشند.

رحم نیز یک عضو گلابی شکل است که در جلوی روده بزرگ و پشت مثانه قرار گرفته و محل رشد جنین تا زمان زایمان می‌باشد. رحم که از دو طرف به لوله‌ها و از پایین به واژن راه دارد، با رشد جنین در دوران بارداری، هرروز بزرگ‌تر می‌شود و پس از زایمان در طی چند هفته به اندازه اولیه خود بازمی‌گردد.

لوله‌های فالوپ مسیری برای رساندن تخمک به رحم هستند که در صورت آسیب یا انسداد، معمولاً ناباروری موقت ایجاد می‌کنند. واژن نیز مسیری است که اسپرم را به تخمک می‌رساند و در صورت زایمان طبیعی، محل خروج نوزاد از بدن مادر می‌باشد.

باید توجه کرد از آنجایی که تمام این اندام‌ها در نزدیکی هم قرار گرفته‌اند، درد در ناحیه لگن ممکن است ناشی از یک وضعیت رحمی و تناسلی یا بیماری دیگری غیر از آن باشد. در کل، بیماری‌های دستگاه تناسلی زنان شامل التهاب لگن، تبخال تناسلی، عفونت ادراری، زگیل تناسلی و... است و علائمی مانند ترشحات غیر طبیعی، بروز عفونت و... را از خود نشان می‌دهد. بنابراین با مشاهده هر علامت مشکوکی باید به پزشک متخصص زنان و زایمان مراجعه کرد.

علل و دلایل ناباروری در زنان

نازایی یا ناباروری در زنان بر اثر علل و عوامل مختلفی شکل می‌گیرد که با توجه به محل عارضه، جزو دلایل رحمی، تخمدانی یا لوله‌ای دسته‌بندی می‌گردد. باید توجه کرد که روند تولید و آزادسازی تخمک تا لقاح با اسپرم و تشکیل جنین، مرحله‌ای پیچیده و حساس است. ابتدا تخمدان با رشد و بالغ‌سازی تخمک‌ها، هر ماه یک تخمک بالغ را آزاد می‌کند و آن را به سمت لوله‌های رحم (لوله‌های فالوپ) می‌فرستد.

لازم به ذکر می‌باشد که تخمدان‌ها علاوه بر آزادسازی تخمک، وظیفه ترشح هورمون‌هایی مانند استروژن و پروژسترون را نیز برای ایجاد صفات زنانه، رشد آندومتر، آماده‌سازی رحم و... بر عهده دارند. در ادامه، در صورتی که اسپرم با کیفیت از مسیر واژن به رحم برود و خود را به تخمک برساند، لقاح صورت می‌گیرد.

سپس سلول تخم (سلول حاصل از لقاح تخمک و اسپرم) با استقرار در رحم و چسبیدن به دیواره آن، رشد خود را آغاز می‌کند؛ به طوری که معمولاً پس از دو هفته می‌توان با یک تست بارداری از وقوع حاملگی و رشد جنین مطمئن شد. بنابراین اگر در هر یک از اندام‌های مربوطه، بیماری یا اختلالی رخ دهد، ممکن است فرآیند لقاح به درستی صورت نگیرد و فرد قادر به بارداری نباشد.

علائم و نشانه‌های بیماری‌های رحمی چیست؟

اگرچه بیماری‌های رحمی شامل طیف وسیعی از مشکلات و اختلالات جزئی یا جدی است؛ اما اغلب این بیماری‌ها با علائم و نشانه‌های زیر شناخته می‌شود:

- ترشحات با رنگ و بو غیر طبیعی از واژن
- درد کمر
- بروز مشکل در باروری و عدم بارداری

- احساس درد و ناراحتی در لگن
- قاعدگی نامنظم